

מן המצר קראתי ייה ענני במרחב ייה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 הללו טובים ונעלים יותר מהעשירים], וְאֶף-עַל-פִּי־כֵן צְרִיכִים הֵם
2 עניים אלה לְקַבֵּל את פונסתם מְהֻעָשִׁירִים. וְכִיּוֹן שֶׁגְּדֹלָה צִעְקָתוֹ
3 שֶׁל הָעֲנִי המתלונן על מצבו, וְטֻעַנָתוֹ חֲזָקָה וְצוֹדָקָתוֹ, שֶׁהָרִי
4 הָעֲנִיּוֹת שֶׁלוֹ אֵינָה בְּאִשְׁמָתוֹ בגלל מעשיו הלא טובים, שהרי כאמור
5 אנו רואים שיש עניים שהם טובים
6 מהעשירים, אֲלָא מִחֲמַת שִׁפְךָ
7 צְרִיף לְהִיּוֹת מִצַּד סִדְר
8 הַשְּׁתַלְשֻׁלוֹת, לְכֵן תִּפְּלָתוֹ
9 קוֹדְמַת כּוֹ' וּנְשִׁמַּעַת יוֹתֵר, וְהוּ
10 תוֹכֵן הַמַּעֲלָה הַמִּיּוֹחֶדֶת שֶׁל 'תְּפִילָה
11 לַעֲנִי. וּמִצַּד גּוֹדֵל הַ"מִּצַּר"
12 שֶׁלוֹ, "מִן הַמִּצַּר" גּוֹ', מַגַּעַת
13 תִּפְּלָתוֹ לְמַעֲלָה בְּיֹתֵר כּוֹ' 25
14 עד לדרגות גבוהות ביותר באלוקות.
15 (ד) וְעַל-פִּי הָאִמּוֹר שֶׁתִּפְּלַת הָעֲנִי שֶׁ"לִפְנֵי הָרִי"
16 הָעֲנִי שֶׁ"לִפְנֵי הָרִי" יִשְׁפָּךְ
17 וְיַחַחֵן וְיִתְּלוֹנֵן עַל מַצְבוֹ
18 הַיּוֹת עַל הַיּוֹתוֹ בְּבַחֲבִינַת מְקַבֵּל
19 הַמְּקַבֵּל אֶת הַפְּרִסָּה וְהַשְּׁפַע שֶׁלוֹ
20 מִהַעֲשִׂיר הַמְּשֻׁפָּע, נִמְצָא,
21 שֶׁהָעֲנִי דִתְּפַלַּת הָעֲנִי יִשְׁנֹ
22 בְּכָל הַמְּדַרְגּוֹת לַמַּעֲלָה בְּאִלּוּקוֹת
23 שֶׁבָּהֶם יִשְׁנֹ הָעֲנִי דִמְשֻׁפָּע
24 וּמְקַבֵּל שֶׁכּוֹלֵן בַּחֲבִינַת הַ"מְקַבֵּל"
25 מִתְּרַעֲמָת, כְּבִיכּוֹל, עַל מַצְבֵּה שֶׁנִּגְזַר
26 עֲלָיָה לְהִיּוֹת 'מְקַבֵּל' וּמִתְּחַנֵּנַת לְמַה
27 אֵינָה הַמְּשֻׁפָּע. וְכִיּוֹן שֶׁעֲנִינֵן זֶה
28 שֶׁל 'מְשֻׁפָּע' וּמְקַבֵּל הוּא בְּכָל
29 הַמְּדַרְגּוֹת דִסְדֵר הַשְּׁתַלְשֻׁלוֹת,
30 וְגַם לִפְנֵי הַצְּמִצּוּם כּוֹ',
31 כְּמִבּוֹאֵר לְעִיל, הָרִי מוֹכֵן שֵׁשׁ
32 גַּם חֲלוּקֵי דְרָגוֹת בְּעֲנִינֵן
33 הַ"מִּצַּר" (עֲנִיּוֹת), וְאֵינָה דוּמָה
34 תְּחוּשַׁת הַ"מִּצַּר" וּמִמִּילָא הַטַּעֲנָה
35 וְהַטְּרוּנָה מִדּוּעַ עֲלִיוֹ לְהִיּוֹת 'מְקַבֵּל'
36 וְלֹא 'מְשֻׁפָּע' כִּפִּי שְׁהִיא בְּרִדְגוֹת
37 הַנְּמוּכּוֹת שֶׁל 'סִדְר הַשְּׁתַלְשֻׁלוֹת' לְכִפִּי
38 שְׁהִיא בְּרִדְגוֹת הַגְּבוּהוֹת, וְהֵינּוּ,
39 שֶׁלְּגַבֵּי מְדַרְגָּה נַעֲלִית יוֹתֵר
40 לַמַּעֲלָה בְּאִלּוּקוֹת, גַּם מֵה שֶׁהִיָּה
41 נִחָשֵׁב עַד עֵתָה לְבַחֲבִינַת
42 "מְרַחֵב", הֵנָּה לְגַבֵּי מְדַרְגּוֹת

עֲלִיּוֹנוֹת יוֹתֵר שְׁבָהֶם הַ"מְרַחֵב" גְּדוֹל לֹאֵן שִׁיעוֹר הָרִי הוּא בְּבַחֲבִינַת
"מִצַּר".
וּמִזֵּה מוֹכֵן שֶׁכֵּן הוּא כִשֶׁם שֶׁלַמַּעֲלָה בִסְדֵר הַשְּׁתַלְשֻׁלוֹת שֶׁל הָאוֹר
הָאִלּוּקֵי יֵשׁ דְּרָגוֹת שְׁנוֹת שֶׁל 'מִצַּר' וּ"מְרַחֵב", כִּךְ גַּם בְּעֲנִינֵן דִ"מִן הַמִּצַּר
קְרֵאתִי" גּוֹ' שְׂאוּמְרִים
בְּרֵאש־הַשָּׁנָה קוֹדֵם תְּקִיעַת
שׁוֹפָר, וּמְרוּמָז עֲנִינֵן הִצִּיאָה מִן
הַמִּצַּר אֶל הַמְּרַחֵב בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, גַּם
בְּשׁוֹפָר עֲצָמוֹ שֶׁצִּדּוֹ אֶחָד
קָצֵר צֵר וּמִסְמַל אֶת הַ"מִּצַּר" וְצִדּוֹ
אֶחָד רָחֵב וּמִסְמַל אֶת הַ"מְרַחֵב",
שֶׁזֵּהוּ עַל שֵׁם "מִן הַמִּצַּר
קְרֵאתִי יְיָ, עֲנִי בְּמְרַחֵב יְיָ"
הַ"26 - שֵׁשׁ חֲלוּקֵי דְרָגוֹת גַּם
בְּעֲנִינֵן הַמִּצַּר דִ"שׁוֹפָר", עַד כִּדֵי
כִךְ שֶׁרַבֵּר שְׁהוּא 'מְרַחֵב' בְּרִדְגָה אַחַת,
הָרִי בְּרִדְגָה יוֹתֵר גְּבוּהָה הוּא נִחְשָׁב
"מִצַּר".
וְהָעֲנִינֵן בְּזֵה, דִהֲנָה כְּתִיב 27
בְּנִבְאוֹת יִשְׁעִיָה עַל לַעֲתִיד לְבוֹא וְהִיָּה
בַּיּוֹם הַהוּא כִשְׁתּוֹבֵא הַגְּאוּלָּה
הַשְּׁלִימָה יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל,
הֵינּוּ, שֵׁשׁ שְׁתֵּי בַחֲבִינּוֹת
"שׁוֹפָר", "שׁוֹפָר" סֵתֵם שׁוֹפָר
רְגִיל (דְּרֵאש־הַשָּׁנָה שְׁבו תוֹקֵעִים
בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה), וְ"שׁוֹפָר גְּדוֹל"
(דִלְעֲתִיד-לְבֹא שְׁבו תִהִיָּה
הַתְּקִיעָה בְּבֵיאַת הַמְּשִׁיחַ). וְהֵנָּה,
גַּם הַ"שׁוֹפָר גְּדוֹל" שְׁבו תִהִיָּה
הַתְּקִיעָה לַעֲתִיד-לְבוֹא הוּא בְּאוֹפֵן
שֶׁצִּדּוֹ אֶחָד קָצֵר וְצִדּוֹ אֶחָד
רָחֵב, כִּךְ שֶׁגַם בּוֹ, עַם הִיּוֹתוֹ שׁוֹפָר
'גְּדוֹל' וְנַעֲלָה, יֵשׁ גַּם אֶת עֲנִינֵן הַ"מִּצַּר"
כְּמוֹ הַ"שׁוֹפָר" סֵתֵם שְׁבו בּוֹרְדֵי
יֵשׁ 'מִצַּר', כְּמוֹכֵן מִמְּאֲמֵר
רַז"ל 28 בְּעֲנִינֵן אֵילוֹ שֶׁל
צִעְקָה, הַאִיל שֶׁהוֹפִיעַ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה
בְּעִקְדֵיִת יִצְחָק, לֹאחֵר שֶׁהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-
הוּא אִמֵר לְאַבְרָהָם אֲבִינוֹ 'אֵל תְּשַׁלַּח
יֶדְךָ אֶל הַנְּעָר' אֵלֵא שִׁיקָה אֶת הַאִיל
וַיַּעֲשֶׂה אוֹתוֹ לְקִרְבֵן עוֹלָה, שְׁתֵּי
קִרְנָיו שֶׁל אֵיל, שֶׁל שְׂמָאל

(25) ראה גם בשיחה שלאחרי המאמר (תורת מנחם - התוועדות ח"מ"ה ס"ע 14 ואילך). (26) ראה זח"ב ס, רע"א (ברע"מ).
הובא בסה"מ אעת"ר ע' א ואילך. תרצ"ז ע' 153. וראה מאמרי אדה"ז תקס"ג ח"א ע' קצז. אוה"ת שמות (דרושי פ' זכור)
ע' א'תשעג. (27) ישע"י כז, יג. (28) פרדר"א פל"א.